

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter volja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Državnozbornske volitve.

„Slovenec“ je v soboto naznanil, da postavi klerikalna stranka pri državnozbornskih volitvah svoje kandidate ne samo za splošno kurijo in za kmetijske občine, nego tudi za vse tri skupine mest in trgov, mi pa smo naznanili, da je izvrševalni odbor napredne narodne stranke sklenil, da postavi stranka svoje kandidate ne samo za skupine mest in trgov, nego tudi za splošno kurijo in za vse volilne okraje kmetijskih občin. Volilni boj se vname torej na celi črti, vname se po celi deželi in v vseh okrajih, izvzeta bo samo kurija veleposestnikov, v kateri ima nemška stranka zdaj še nepremagljivo večino.

Sklep izvrševalnega odbora narodne stranke, postaviti tudi za splošno kurijo in za kmetijske občine svoje kandidate, je gotovo z veseljem pozdraviti, zakaj vsled tega, da se bodo vršile volitve neposredno in ne več po volilnih možeh ter tajno, so se vse razmere bistveno predrugačile.

Prav napredni narodni stranki gre zasluga, da se bodo volitve vršile neposredno in tajno. L. 1896. sprejeti zakon o državnozbornskih volitvah določa namreč, da se vrše volitve za državni zbor direktno in tajno samo v tistih deželah, kjer sklence deželni zbor tajne volitve za deželnozbornske volitve. Izmed vseh šestnajst kronovin, v katerih se je ob sprejetju tega zakona volilo v kmetijskih občinah indirektno, je jedino le kranjski deželni zbor uvedel neposredne deželnozbornske volitve, vsled česar se bodo vršile tudi državnozbornske volitve neposredno in tajno.

Ta važna reforma, ki najbolje kaže, katera stranka dela na to, da se razširi in poveča moč ljudstva, je zasluga narodne napredne stranke. Ta stranka je sprožila premembo volilnega reda, ona je predlagala in ona je pridobila zanjo veleposestnike.

Prvič je prišla ta volilna reforma dne 6. marca 1897. l. v deželnem zboru kranj-

skem na razpravo. Vsakdo je mislil, da bodo tudi klerikalci glasovali za to reformo, zlasti ker so bili nekaj tednov poprej v „Slovenec“ slovesno naznanjali, da so odločno za direktne in tajne volitve. Toda izkazalo se je, da je bila ta vnetost klerikalcev za direktne in tajne volitve le pesek v oči, kakor tudi njena, po dru. Šusteršiču razglašena sedanja vnetost za jednako volilno pravico ni ničesar drugega kakor pesek v oči. Nekaj tednov potem, ko je „Slovenec“ povedal, da so klerikalci za direktne in tajne volitve, so oni isti klerikalci dne 6. marca 1897. se v deželnem zboru uprli taki reformi in so zapustili zbornico ter tako sklepanje onemogočili.

Klerikalci so pač mislili, da je s tem za vselej pokopana volilna reforma in je za vselej zagotovljeno, da se bo volilo po volilnih možeh in pod nadzorstvom duhovščine. Ali ta njihov račun se je korenito izjalovil. Dr. Tavčar je namreč še v tisti seji predlagal, naj se naroči dež. odboru, da mora v prvi seji prihodnjega zasedanja zopet predložiti zakonski načrt o uvedanju direktnih in tajnih volitev in dež. zbor je ta sklep sprejel.

Postopanje klerikalcev je obudilo v celi deželi in zlasti mej kmetijskimi volilci največje ogorčenje. Ljudstvo je spoznalo, da mu klerikalci jedne najstarejših njegovih želja nečejo izpolniti, ker se boje, da bi potem ljudstva ne mogli več tako na uzi imeti, kakor prej. In te ljudske nevolje so se klerikalci ustrašili, javno mnenje jih je prisililo, da so, četudi težkega srca, prihodnje leto odnehali in glasovali za tisto volilno reformo, vsled katere se bodo že prihodnje volitve vršile direktno in tajno.

Rekli smo že večkrat, da je izid teh volitev popolnoma negotov tako za našo kakor za klerikalno stranko. Še ko se je volilo po volilnih možeh, in je vsak volilec stal pod najstrožjo kontrolo duhovščine, so zmagovali klerikalci le z največjo težavo, le z naporom vseh sil, le z najznamenjšimi denarnimi žrtvami in z najhujšim duševnim in materialnim terorizmom. Pri

zadnjih splošnih državnozbornskih volitvah, pri katerih so klerikalci dobili peto kurijo in vse mandate kmetijskih občin, so bili v treh okrajih v največji nevarnosti. Pogačnik je bil izvoljen s 156 proti 104 glasom, Žitnik s 105 proti 58 in Povše z 82 proti 58, proti Šusteršiču in staremu Pfeiferju, katerega so njegovi volilci do grla siti, sploh ni nastopil noben kandidat. Kdor ve, kako se je postopalo pri volitvi volilnih mož in potem pri volitvi poslancev, tisti bo pritrdil, da je mogoče pridobiti prav vse mandate, samo če se razvije krepka agitacija. Seve, če bo agitacija tako slabotna, kakor je bila pri zadnjih državnozbornskih volitvah, če bodo naši somišljeniki čakali, da duhovščina vse volilce zaprede v svojo mrežo, potem bodo klerikalci lahko zmagovali, zakaj to je nepobitna resnica, da ima klerikalstvo v duhovščini tak agitacijski aparat, da jednecega ne more ustvariti nobena stranka na svetu.

Z ozirom na to je potrebno, da se z naše strani ničesar ne zamudi, kar pride pri volitvah v poštev.

Zdaj se plakati po občinah razpis državnozbornskih volitev. Oblastva imajo sicer dolžnost, da spravijo v red imenik volilcev, in da sprejmejo vanj vse tiste, ki imajo volilno pravico, toda to je jako težko delo in ni dvoma, da marsikdo ne bo vpisan, ki ima volilno pravico. Zlasti se to lahko zgodi pri volilcih splošne kurije.

Vsak, kdor misli, da ni vpisan v imenik pete kurije, ima pravico se tekom 8 dni od dneva, ko je bil v njegovi občini nabit deželnozborni razpis volitev, zgledati pri občinskem uradu, v Ljubljani na magistratu, in zahtevati vpis.

Volilno pravico v peti kuriji ima vsak avstrijski državlján, naj plačuje kaj davka ali ne, da je le spolnil 24 leto in prebiva stalno vsaj šest mesecev v dotični občini. Če je bil kdo v zadnjih šestih mesecih odsoten iz občine, ker je bil pri vojaških vajah, ni s tem pretrgana stalnost prebivanja.

Kdor torej ni vpisan v imenik, naj se zgleda v Ljubljani pri magistratu, na deželi pa pri svojem občinskem uradu. Dokazati mora svoje državljánstvo, svojo starost in stalnost prebivanja. Dokazila, ki so kolka oproščena, so: domovinski list, poselska knjižica, krstni list in za stalnost prebivanja v Ljubljani, zgledni list.

Pozivljamo vse somišljenike, naj skrbijo za to, da se zglase vsi tisti pristaši naše stranke, ki imajo volilno pravico, in naj pazijo, da ne pridejo v imenik taki nasprotniki, ki nimajo volilne pravice.

V Ljubljani, 24. septembra.

Za nemške klerikalce in proti njim

se je vnela sedaj med levčarskimi listi prav vesela vojna. Izjava dr. Ebenhocha, ki je pravi „enfant terrible“ katoliške nemške stranke ter vedno prav nerodno, v veliko zadrego svojih tovarišev izblebeče ali pismeno izda najtajnejše želje in načrte svoje stranke, ta izjava proti Čehom je dvignila nezasluzeno mnogo hrupa. Ebenhoch se je izrekel proti češ. drž. pravu ter izjavil, da nemška katoliška stranka še nikdar ni bila toli zrela za združitev s kršč. socijalnimi Luegerjami kakor v tem času, in da sedaj prav za prav tudi ni nobenega zadržka več, da se priklapi levici. Sedaj pa je vzrastlo nakrat vprašanje, ali je priklapljenje te klerikalne stranke levici sploh na korist. Radikalci, nacionalci in liberalci so skoraj složni v tem, da se morejo sprejeti nemški klerikalci le tedaj v nemško „Gemeinbürgerschaft“, ako se odrečejo vsakršnemu posebnemu stališču ter se kratkoma uklonijo skupnemu programu levice. „Reichswehr“ zelo obžaljuje okret nemških klerikalcev ter jih svari pred nezvestobo desnici, češ, da bo to njim samim na škodo.

Kralj Viktor Emanuel, škofje in duhovščina.

Berlinska „Volkszeitung“ je prinesla o nastopanju italijanskega kralja sledeče nove vesti: Proti škofu v Andriji, ki je pri pogrebu kralja Humberta govoril sila brez-

LISTEK.

Slovensko gledališče.

(„Aida“. — „Sappho“.)

„Dete še ni shodilo!“ bila je v soboto naša sodba o otvoritveni predstavi opere „Aida“. To pa si so mislili vsi sodelujoči člani opere, kajti drug drugemu niso nič kaj zaupali. Nezaupnost je bila nekoliko prevelika, in zbok nje se je s tempa vred zavlekla predstava proti najmanj uri; a vse nam je bilo jasno, ko smo slišali, da je operni material dospel v Ljubljano šele dan pred predstavljanjem! Tu se ne da nič več maličiti, ampak treba je samo konstatirati to in pa priznati, da so nekatere točke opere kljub temu uspele. Tako v prvem dejanju mešani zbor v svetišču, ki je bil mojstrsko našturin, v drugem dejanju prizor Amneride z Aido vzpričo dramatiškega ognja, in v tretjem dejanju tercet Radameza, Aida in Amonazra. Tretje dejanje predstavilo nas je pravzaprav za trenutek v tisti duševni razpoložaj, ki smo spoznali po njem svojo ljubo staro opero, kakor smo je navajeni. Naša Carnerica, naš ljubi Noll, posebno pa še novi tenor Olševski dali so nam slutiti, da nas čaka v letošnji operni sezoni še veliko užitka. Novi naš junaški tenorist odlikuje se na

več strani in pokazal se nam je v onem tercetu zares velikana. Naš tenorist uspeva še posebno takrat, kadar izgovarja polno in ne potlačeno; potlačen izgovor zahteva več slovanskih idiomov, tako ruski, pa tudi češki, kjer v pravem književnem jeziku, n. p. Moravani s svojim izgovorom zato niso priljubljeni, ker izgovarjajo, kakor bi zloge „iz stekla klesali“. Zato je pa tudi g. Olševski slovensko lepše pel, (seveda po našem okusu lepše), kot poljsko. Tudi vse kaže, da poljski idiom protežira oni zategujoči način petja ki mu da pri pevcih nekaj osladen značaj. No, bodisi kakorkoli, dobili smo v Ljubljano vsekako mojstra dramatiškega petja! To nam je pokazal že lani Olševskega „Bajazzo“, tega smo se danes pri rečenem tercetu zopet prepričali in to nam je dokazal pevec tudi v zadnjem prizoru z Amnerido. Še neka druga posebna lastnost diči tega umetnika: to je ekonomija glasu, ki je Olševski v njej pravi mojster! Da lani smo ob „Bajazzo“, posebno pa ob „Faustu“ celo želeli, da ne bi bil tak „ekonom!“ Vsekako imamo tu opraviti z umetnikom, ki si obetamo še mnogo užitka od njega, in naša opera si lahko čestita na tej pridobitvi. — Posebno odlikovala se je v soboto gđ. Carneri, ki je obravnavala Aido s posebno umetniško pijeteto. Gđ. Carneri je menda najboljša

Aida, kar jih smo čuli na svojem odru. — naša izborna altistinja Radkiewicz, ki nam je ostale še izzapredzadnje sezone v spominu kot ljuba znanka, odlikovala se je ta pot s posebno dramatičnostjo. Duhovnico je letos pela za odrom gđ. Noemi z lepim glasom in posebno preciznostjo. — O basistu g. Löttschu danes še ne moremo izreči sodbe. Pevec nam ni bil nesimpatičen. Nevarni točki celega večera bili sta zbor in orkester. Temu ni bilo zameriti, pač pa bi se bil lahko nekoliko bolj pobirnil zbor, ki ga je vendar nekaj (25 pevcev in pevke), pa ga ni bilo nič slišati. Mi smo kar se zbora tiče razvajeni! Križ je seveda ta da pri nas vse tako narazen vleče, in tako malo vkup; nekteri zborovi člani iz prejšnjih let stavili so pač prenapete zahteve, da bi se mogli reorganizirati.

Slednjič ne smemo nikakor zabiti novih Aidinih dekoracij. Te so nas kaj ugodno presenetile, in kdor se spominja na bomo opravo „Aide“ iz prejšnjih let, nam bo to pritrdil. Ker je tudi veliki sceniški aparat deloval brez nepotrebnega šuma, vse kaže da smo dobili jako pridnega gledališkega mojstra. Videti je, da bo v torkel Aidina predstava užitek v vsakem oziru.

Ko bi včeraj nedelja ne bila, bi bil za pobožnejše naše občinstvo mal, intimen

praznik. Igrala se je na našem odru prvič Grilpazerjeva „Sappho“, in nastopili sta v njih dve novi igralski moči, ki smo jih do sedaj s težkim srcem pogrešali: mladostni ljubimec in mladostna ljubimka. Izreči moramo kaj, da se naravnost čudimo, kako je dvema tujcema različnega pokolenja bilo mogoče, v slabih šestih tednih ovladati tuj jima idiom tako kot ga zahteva „Sappho“, ta tragedija srca in povest ljubezni. Ne dejanje, ampak le govor in glasba govora morata tu priklopiti gledalca dve dobri uri na gledišče. To je naloga, kakoršno si lahko zadajajo samo krasnorečni pesniki, ki jo pa tudi morejo proizvajati samo igralci, ki ovladujejo duha jezika. Prisrčno čestitamo najprej v tem pogledu Čehinji gđ. Rückovi in Hrvat g. Štefancu, častno in posebno priznavalno pa je tudi za g. intendanta Hubada, ki je bil prevzel neverjetno težko nalogo, uvesti dva tujca v tako kratkem času v intimnosti slovenskega jezika. — Ključ vsakemu jeziku so njegovi vokali; toda ne le petero osnovnih vokalov, ampak deseterne nujance njihove, ki so v slovenskem jeziku posebno bogato razvite. Pri tej skrivnosti jezikovi je prof. Hubad začel in s to skrivnostjo je dosegel tako čudovite uspehe, ki se posebno v dražestni luči kažejo ob pomankljivem izgovoru drugih čeških členov naše drame, ki že po več let bivajo v Ljub-

taktno in naravnost puntarsko, je vložil generalni državni pravdnik v Trani ju obtožbo radi zaničevanja državnih naprav. Tak čin se kaznuje z zaporom enega leta in z globo do 1000 lir. Hkratu je ministrstvo zasleglo škofovo plačo (11.000 lir) za dve leti in jo naklonilo revežem v Pugliji. Ob enem naznanja glasilo justičnega ministrstva, da sta kaznovana župnik v Cerchiji in v pokrajini Palermo s konfiskacijo plače in z zaporom, ker sta se pregrešila proti narnosti. Berolinska „Volkszeitung“ piše, da so taki slučajji duhovniške renitence in nenaravnosti jako pogosti, a da jih italijanska vlada radi vpliva — žensk doslej ni dovolj kaznovala, sedaj pa poteguje justica volkom ovčje obleke z života. Pod novim vladanjem se torej duhovništvu ne bo godilo več tako kot pod Humbertom, ki je napram duhovnikom bil prepustljiv. Viktor Emanuel je tudi odredil, da se je 20. t. m. praznovala slovesno 30letnica zasedanja Rima, ter da se smatra ta dan kot narodni praznik. Tega slavlja se je vdeležil osebno, kar se smatra kot direkten korak proti papežu in kot odgovor na papežev nagovor na turinske klerikalce. V Italiji je začela po klerikalnih poljih briti rezka burja.

Vojna na Kitajskem.

Iz luke Taku je došlo 20. t. m. tole poročilo: 4000 Rusov, 3000 Nemcev, 1000 Francozov in avstro ogrski oddelki so začeli danes z naskokom fortov Peitanga. Forti so prav živahno odgovarjali s strelji. Streljalo se je do poldneva, toda že ob 10. uri dopoldne so fort prenehali streljati. Kitajci, okoli 3000 mož, so s čolni zapustili utrdbi ter pobegnili, zapustivši le 4 mrtvece. Angleži in Italijani so dospeli na bojišče prepozno. Iz Tientsina in luke Taku hite v Peitang pomožne čete. Zavezniki so utrdbi vzeli, a imeli so okoli 120 ranjencev in mrtvecev. Reuterjeva agentura javlja nadalje iz Pekina 17. t. m.: Pejtaču so danes jutraj zasedle angleške in ameriške čete. „Times“ poroča, da se okoli Pekina tolpe boksarjev množijo, in da je bilo v zadnjih dneh blizu Pekina več krščanskih družin pomorjenih. V pokrajini Šansi v južni Kitajski so boksarji pomorili baje vse misijonarje z družinami vred. „Standard“ poroča celo neverjetno vest, da je 8000 Kitajcev večinoma dosluženih vojakov, katere je nabral Lihungčang (!), pod poveljstvom Čankasyunga na poti proti Tientsinu. Osem roparskih ladij pa je namenjenih, porušiti vasi v delti Kantona ter pomoriti ondote kristijane. Grof Waldersee, ki je imel v Šanghaju nad ondote mednarodnimi četami veliko parado, bo imel še dosti dela, da napravi red po Kitajskem. Glede mirovnih pogajanj ni slišati ničesar več. Amerika menda naravnost odklanja nemški predlog ter hoče začeti nemudoma mirovna pogajanja. Mac Kinley hoče baje poklicati vse ameriške čete, razen par posadk, domov. Druge levlasti se baje z Bülowim predlogom strinjajo, česar pa ni lahko verjeti.

Kako ravna Angleži z izgnanci.

95 Nizozemcev, 46 Italijanov, 23 Nemcev in 10 Američanov je izdalo protest proti ravnanju Angležev z izgnanci, ki so

morali brez vzroka ostaviti Transvaal. Mnogi so morali pustiti ondi ves svoj imetek ter nemudoma odpotovati, ne da bi se mogli pri svojih ženah ali otrocih posloviti. Kakor najnižje zločince so jih zgrabili in odtirali na kolodvor. Potovanje od Pretorije do East Londona se je vršilo skoraj brez izjeme v odprtih živinskih vozovih, v katerih pa tudi ni bilo prostora. Tako je v enem samem vagonu sedelo 18 žensk z 42 otroci. Potovalci so bili izpostavljeni zimskemu mrazu ter hudemu dežju. Vožnja je trajala 4—5 dni. Angleška vlada ni dala potnikom nobene hrane, a ko so si jo hoteli na kolodvoru v Bloemfonteinu sami kupiti, so jih pognali vojaki z orožjem grozeč jim, da jih postrelé. Po morju so se vozili na angleškem parniku „Manhattan“. Umivati se skoraj niso mogli. Mila ni dobil nihče. Nesnažnost je bila v obče velika. 500 krožnikov, žlic, vilic in skled so si morali potniki umivati sami v čebričku z jedva pet litri vode. V nekem kotu je bilo stranišče, kamor se vsled strašne nečednosti ni upal nihče. Kavó, čaj in juho so dajali potnikom iz čebrov, iz katerih so malo poprej umivali ladjin krov. Jed pa so dajali iz železnih posod, ki so bile angleškim vojakom za pljuvalnike. V nedeljo, 29. avgusta, so dobili popotniki docela gnilo in 50 m daleč smrdeče meso. Neki Adams, zdravnik na ladiji, se ni brigal za zdravje potnikov prav nič ter kazal očitno sovraštvo do inozemcev. Neki materi, kateri je zbolel otrok, je dejal, da ni prav nobene škode, če pomre Holandcem nekaj otrok, tudi Angležem jih je pomrlo že mnogo. Izgnance je stražilo okoli 100 angleških vojakov, ki so bili pravi izvržek družbe. Bili so polni ušij ter imeli navado, da so se vpričo izgnancev slačili do nazega ter si lovili mrčes. Po Madejri je bila jed nekoliko boljša, ker je kupil ondi kapitan Jan nekaj glav živine. Saj pa je bil tudi skrajni čas, ker se je bilo bati najhujšega. „Izdali smo ta protest“, so pisali izgnanci, „da pokažemo, kako izraža svojo kulturo državljaniom drugih vlastij tista Anglija, ki je začela vojno v Južni Afriki, da bi ščitila zatirance.“ To poročilo se docela strinja s poročilom, katero je objavil v našem listu naš rojak, gosp. Egon Möschke, ki je kot izgnanec doživel iste angleške brutalnosti.

Dopisi.

Iz Gorij, 22. septembra. Naše občinstvo gospodarstvo je prav podobno gospodarstvu svederskih oštarij. Naš gospod župan, sicer pošten vse časti vreden mož, ima to veliko slabost, da nima nikdar časa napraviti reda. Trde, da še skoro celih dvajset let bo župan, pa še nobenega računa ni. Pa vendar pravijo, da se je peljal te dni s svojimi vernimi pristaši kar za tri ali štiri dni v Ljubljano na katoliški shod. In recite mu, kje so občinski računi. Takoj se Vam odreže, nimam časa, nimam časa, toliko imam opravila. Gotovo, katoliški shod bi se brez njega ne vršil, občinski računi so pa lahko brez njega, ker jih nič ni. Pred kratkim je pripovedoval neki bivši občinski svetovalec v gostilni, da je

Priznavati moramo, da je prevod posebno naraven in lep, in da je znova dokazal umetniško gibčnost in moč slovenskega jezika. Želeti bi bilo, da bi dobili še več takih prevodov.

Kar se tiče vprizoritve igrine, nas je jako ugodno presenetila. Okusna scenerija, jako skrbna priprava in točno igranje, — igralcem in suflerji na čast moramo pripoznati, da te gospodične kar nič ni bilo slišati — vse je bilo tako, da smo šli zadovoljni iz gledališča, kar veliko pomeni pri tako kontemplativni igri. Gospoj Danilovi treba priznati, da je bil zanjo v tem žanru jeden boljših uspehov, če ne najboljši. Seveda je drugo vprašanje naravna nadarjenost in dispozicija za to ulogo. Gospa Danilova prihajala je včasih kljub nadarjenosti in rutini svoji in kljub bogati modulacijski sposobnosti svojega glasu, ki je na našem odru, kakor se kaže, posebnega vpoštovanja vredna, — skoraj monotonna. Posebno ji pa manjka nekaj, kar je za verjetnost te uloge odločilne važnosti, in to je notranji, srčni čut. Ta se ne da nadomestiti niti s tožečim glasom, niti s tehniko, kajti strast brez notranjega ognja je mrtva. Gospa Danilova je bila krasna prikazen, ki so jo tudi jako okusni kostumi posebno povzdignili. — O gđ. Rückovi smo že dejali, da je občudovanja

občina dolžna 4000 kron kranjski hranilnici, in ta obč. svetovalec je tudi pripovedoval, da je občina najela ta dolg brez vsakega občinskega sklepa in da nobeden ne ve zakaj. Koliko je resnice na tem, ne vemo. Upamo pa, da se dobi vendar kakšen občinski svetovalec, ki razjasni to pripoved o 4000 kronah nam davkoplačevalcem, oziroma da se krone ta dotični bivši svetovalec po prstih, če ni res to, ter govori take besede javno po gostilnah. Radovedni smo, koliko srebrnikov so prinesli naši svedci s sabo iz Ljubljane, pa ne na posodo od kranjske hranilnice ampak, od odbora za pripravljane za katoliški shod. Pri nas je seveda vse klerikalno, pa mej klerikalci so vendar nekteri, ki vedo, da denar ni igrača, in ti so zahtevali pri konsumnem društvu natančnost in red. Pa prvi svedci so bili zelo po konci, župnik Ažman je na zadnje vse pomiril, da je sedaj pri starem neredu. Da bi le že skoro prišla tista liberalna kuga v Gorje, katere se svedci tako boje. Da bi le prišla skoro, da bomo imeli občani boljši in točnejši red.

Iz Soštanja, 23. septembra. Ali res? Pod tem zaglavjem je priobčil „Slovenski Narod“ poročilo o konsumnih društvih, katere so baje z veliko izgubo ustavila svoje delovanje. Navedel je dopisnik tudi šostanjsko društvo. V pojasnilo Vam javimo, da to društvo še obstoji, da je prodajalnice le drugemu trgovcu odstopilo, ker se je naselil narodni trgovec, in ker valed tega nismo več prisiljeni, nemčurjem dajati denar, kakor pred osnovanjem društva. Naše društvo torej obstoji in kakor računi kažejo, nimamo zgube, marveč še nekaj dobička.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. septembra.

Osobne vesti. Gimnazijski profesor v Kočevju g. Alojzij Mayr je premeščen v Trident, — suplent v Miesu g. Fran Seitz je imenovan začasnim profesorjem na sp. gimnaziji v Kočevju. — Župnik v Toplicah g. Ivan Babnik je dobil častno svetinjo za 40letno službovanje.

— „Edinosti“! Piše se nam: Tržaški lev je nekaj časa sem spal, a sedaj se je zopet zbudil, in pred njegovim glasom se trese cela Kranjka. „Pred njegovim rjovenjem“ nočemo reči, ker nekateri, ki to živalico dobro poznajo, trdijo, da je levova koža samo izposojena, pod njo pa da se skriva druga koža! Kaj se je zgodilo? V „Slovenca“ so bili mnjenja, da bi bil moral tržaški lev na katoliški shod, posebno že zategadelj, ker se je tam zbralo obilo privatnih njegovih najzobjih sorodnikov. To pa je Tržacane silno razgrela, in odgovorili so s tem, da so — nas naprednjake zopet jedenkrat prav pošteno razmesarili. V boj so poslali „enega v imenu vseh“, a to je pravi Goljat, le škoda, da ga je v glavi manj, nego ga je v hlačah! Ali sedaj čujmo! Vpelje se orjak s tole „duhtečo cvetko“: Klerikalni in liberalni gospodi v Ljubljani ne ugaja, da se mi tukaj ob sinji Adriji ne pogajamo še za tiste duhteče cvetke, ki so jih na

vreden njen lep in jasni izgovor. Ako nam mlada igralka v šestih tednih v tujem jeziku ume nuditi v govoru glasbeni užitek, je s tem vse povedano. Posebej pa moramo še omeniti, da nam se je milo storilo ob njenem joku, kar pomeni na vsak način zmago umetnosti. Zunanost igralkina je deklislo ljubka. Tudi opraviti ume se jako okusno. — In sedaj Štefanac! Toliko zaželenega mladostnega ljubimca da bi torej srečno imeli! Prepuščajoč nadaljno sodbo o zmoglostih tega igralca drugim prilikam, konstatirati nam je v prvi vrsti jedno, in to je, da je g. Štefanac realist. Prav blagodejno je delovala neizprijena naravnost njegova. Na tej podlagi se da ob mladosti in pa ob zmoglostih, o kakoršnih nas je g. Štefanac že ta pot prepričal, veliko doseči, in naj ga ne strašijo male zapreke, ki se mu v bran stavijo vspricho tako kratkega časa njegovega tukajšnjega bivanja. Govoril je g. Štefanac jako lepo, in na vse občinstvo je napravil prav simpatičen utis treznega in pridnega mladega umetnika.

Ostale uloge so bile v sigurnih rokah gđ. Ogrinčeve in g. House ter tudi novangaževanega g. Boleške, ki je pokazal v ulogi starega seljaka veliko temperamenta. — Posebno ugodno nas je dirnil točni ensemble. A.

kaz zelo zel o visoko stoječih krogov nakatere poslušne kreature presadile z nemškega gnojišča na kranjska tla in ki so znane pod imenom „liberalizma“ in „klerikalizma“. Na tele zelo, zelo visoke kroge — morda imajo gospodje v mislih samega cesarja! — naj si takoj patent vzamejo! In poslušne kreature! Za res, prav dobro! Če tržaški svoj prazno bučico v pesek vtakne, pa na svetu ni ne „liberalizma“, ne „klerikalizma“! Samo na nemškem gaojišču poganja še liberalizem, drugod po svetu pa nikjer! In sedaj naj še kdo pravi, da so naši Tržacani pravi Kinezarji! Vsaj mi tega ne pravimo! Na pa poslušajmo, kaj nam orjak „v imenu vseh“ še ponuja. Neke dobre svete, koje je Vašlist v čisto dostojni in mirni obliki priobčil — imenuje „napade“, „izzivljanja na najpodlejši način“. Pobaha se pa, da Vam je svoje stališče tako preciziral, da Vam je kar sapo vzelo, ter ste grenko zdravilo pogoltnili z največjim samozatajevanjem. V istini burna domišljija! Ker niste tem političnim otročjem dali male brčice, pa menijo, da so Vam sapo zaprli, in da ste pogoltnili grenko zdravilo! Večje pretiranje ni mogoče! Pač, mogoče je! „Eden v imenu vseh“ konča namreč takole: Bodite zadovoljni, da vam navdušeno branim hišo, v kateri si Vi privoščate — domači prepričali! Ali hočemo še kaj odgovarjati? Ta „eden v imenu vseh“ ali prav za prav „ta lev z izposojeno kožo“ se bo pač zopet nazobal osata, potem pa se z nova vleže za plot, ter prične spat, kakor je spal do sedaj. Smrčanje v spanju pa je imel za delovanje!

„Poslušna kreature“.

— Brzjavni pozdravi katoliškega shoda. Iz Kozjega se nam piše: Tudi iz našega okraja odposlalo se je več brzjavnih pozdravov „katoliškemu“ shodu v Ljubljani. Brzjavil je dekan Bosina; proti temu nimamo in ne moremo nič imeti. A da so brzjave tudi odposlala županstva Pilštajn, Zdole in Drensko rebro, okrajni zastop v Kozjem, in „katoliško“ politično društvo, prav za prav: da so se imena teh javnih korporacij podpisale pod dotične brzjavke, — proti temu moramo odločno protestovati. Vse te korporacije ne vedo ničesar o teh brzjavah; odposlala jih je vse ena oseba, načelnik našega okrajnega zastopa in političnega društva, gospod župnik Tomažič, ne vprašavši nikogar za dovoljenje. Gospod Tomažič je v našem okraju jako čislana in priljubljena oseba, narodnjak skoz in skoz in v vsem koncilijanten mož; a baš zaradi tega ni nikdo pričakoval, da bode on vporabil svoja dostojanstva v strankarske namene, v povzdigo imena in koristij tistega človeka, ki je imenoval Celje „fremdes Gebiet“ za Slovence. Kot nekaj političen vodja Slovencev našega okraja bi moral gospod župnik vendar uvidevati, da ne gre brez pooblastila dotičnih korporacij, ki mu izkazujejo svoje zaupanje, posegati v zadeve, o katerih te korporacije nočejo nič vedeti. In da politično društvo in okrajni zastop v Kozjem noče nič vedeti o človeku, kakoršen je dr. Šusteršič, in o njega špekulativnem katoličanstvu, to bode gosp. Tomažiču gotovo prav dobro znano. Saj mora tudi on kot dober narodnjak priznati, da slovenski narod ne more in ne sme nič opraviti imeti s takimi prireditvami, katerim je duša — dr. Šusteršič. Žalostno, da se daje naše duhovništvo za nos voditi in izkoriščati. Toda dani se, dani, tudi na Štajerskem.

— Z dežele se nam piše. Brali smo sobotnega „Slovenca“. V njem se objavlja sklep klerikalnega vodstva, da je isto sklenilo, vse dozrajne drž. poslanca zopet kandidirati. Tu se ne pove, da so volilci prej vprašali, ako so še zadovoljni s temi poslanci, ozir. istimi kot kandidati, ampak objavlja se kratko komanda vodilnih klerikalcev. Kat. shod, „prevzvišenosti, preblagorodnosti, visoko plemstvo“ so tem ljudem pri „Slovenca“ ves zdravi prevdarek vzeli. Ali imate kmetske volilce tako v roki, da smete kar le komandirati! Počasi, gospoda, „preblagorodna in prevzvišena“, kmet bo zdaj direktno z lističem volil! Pa nekaj imejte sramežljivosti v sebi. Vsaj zaradi lepšega vprašajte kmetske volilce, ali vsaj pišite, da ste jih vprašali, dasi si mislite v ubogem našem kmetu svoje volilno živino. Kaj poreko drugi ljudje, če vidijo, kako se

ljani. A še več. Moč te skrivnosti pozna se na negativno stran celo pri naših domačih igralcih, ki večkrat — iz same ljube afektiranosti — izgovarjajo, da človeka ušesa bole. „Prosssim“ mesto domačega „prosim“, „držal“ mesto „držal“ in „rekel“ (kakor „rekel“) mesto „rekel“ itd. so v gledališču na dnevnem redu. Upajmo, da odposlej temu ne bo več tako.

Vsebinska igra je kratka. Zmagovalna vrača se domov Sappho, z oljkinim vencem okičena z olimpijskih iger, ki je na njih zmagala s svojo liro; s seboj pa vede Phaona, bornega mladenca, ki si je osvojil njeno srce. Božanska Sappho, ki so klečali pred njo knezi in kralji, udala se je preprostemu mladenču in si ne želi več drugega na svetu, kot tiho srečo na svojem otoku. Phaon pa, ki ga je bila očarala zmagoslavnost Sapphina, zaljubi se v njeno priprosto sužnico Melito. To pahne veliko pesnico tako iz dušnega ravnotežja, da sklone poslati Melito na samotni otok. Phaon pa prepriča njen načrt in sam odpelje Melito na otok. Ali podaniki Sapphini ju zajamejo in privedejo nazaj. Otroška udanost Melitina in naraven ponos Phaonov ganeta velikodušje Sapphino tako, da se odpove svetu, vrže liro v morje in sama skoči za njo. — Grillparzer je izlil nežne pevske čute v poetiško lep jezik.

našega kmeta nizko postavlja. Vidiš zdaj, farovski volilec, koliko si v očeh teh svojih vodnikov vreden! Ti imaš komandirati pred volitvijo to gospodo, ker, če jo ti pustiš na cedilo, zbolijo tri četrtine duhovnikov iz jeze in marsikateri kandidatov pride ob kruh. Farovski volilec, zapomni si to klobučko! Izrabljaj jo! Zdaj se puntaj, naj ti vsaj vse dolgove do 100 gld. v farovških posojilnicah zbrisejo in nova posojila dajo brezbrezno vsaj za dobo, dokler novi drž. zbor živi. Zdaj imaš razlog, da se kujaš. Verjemi, če je treba 100 tisoč gld. za utolaženje tebe v roke vzeti, vzeli jih bodo. Tako vsaj nekaj koristi dobiš iz svojega tlakarenja farovžem in za sramoto, ki leži v tem, biti volilna živina, kateri se reče hi, hi — naprej! —

— Gosp. profesorju Pleteršniku je bil včeraj v konferenčni sobi I. gimnazije na slovesen način pripet podeljeni mu viteški križec Franc Jožefovega reda.

— Volilo. Umrli cesarski svetnik in ravnatelj trgovske šole, gospod Ferdinand Mahr, je zapustil v svoji oporoki ljubljanskemu prostovoljnemu gasilnemu društvu 200 kron, za kar mu je društvo gotovo hvaležno.

— Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo je imelo včeraj dopoldne izreden občni zbor v „Mestnem domu“. Na dnevnem redu je bilo: a) regulacija plač društvenih uslužbencev in b) slučajnosti. Predlog, da ostane glede plač društvenih uslužbencev, osobito glede vežbalca Daxa pri starem, ni bil sprejet, nasprotni predlog se ni stavil in točka je potemtakem ostala nerešena. Med slučajnostmi so zahtevali nekateri člani na ne baš dostojen način, da se onih 6 članov, ki jih je odbor izključil zaradi hujškarije in zahrbtnega delovanja v društvu, zopet v društvo sprejme. Ker vsled neparlamentarnega vedenja nekaterih članov ni moglo priti do pravega razgovora in sklepa, zaključil je predsednik občni zbor. Občni zbor toraj ni imel nikakega uspeha. Izključeni člani so bili voditelji hujškarije in kršenja discipline v društvu; sklicevali so tajne seje, razpošiljali so hujškajoče okrožnice, sestavljali in odpošiljali so deputacije okoli Nemcev in nemškutarjev, črnili in blatili so društvo po nemških listih, poskušali zopetno vpeljavo nemškega poveljevanja itd. Nekateri elementi te vrste so menda še v društvu in treba bo energično nastopiti, da se napravi v društvu zopet mir in red.

— VI. narodna dirka kluba slov. biciklistov „Ljubljana“. Včerašnja dirka se je izvršila pri ugodnem vremenu prav dobro. Vseh gledalcev je bilo 1600; takrat smo opazili posebno veliko nežnega spola. Udeležila so se tudi razna društva iz Trsta, Postojne, Celja, Dolenske in Gorenjske in iz drugih krajev. Od 23 zglašenih je štartalo 14 dirkačev. Izid je sledeči: I. točka: Dirka juniorjev. Prvi g. Reberski Mirko (hrvaško društvo biciklista „Slovjen“ v Zagrebu) v 1 minuti 55 1/2 sek.; drugi g. Škrabar Fr. (klub slov. bic. „Ljubljana“) v 1 min. 56 1/2 sek.; tretji g. Debelak J. (slov. kolesarsko društvo „Ilirija“) v 2 min. 5 sek. II. točka: Borba za prvenstvo slov. kolesarskega društva „Ilirija“; 2000 m = 5 krogov. Prvi g. Rebek D. v 3 min. 47 3/4 sek.; drugi g. Gotthard J. v 3 min. 48 3/4 sek.; tretji g. Novak Fr. v 3 min. 51 1/4 sek. III. točka: Glavna vožnja (predvožnja) 400 m = 1 krog. Prvi g. Grassi Aq. (klub slov. bic. „Ljubljana“) v 29 1/4 sek.; drugi g. Rebek Dr. (klub „Ilirija“) o 29 3/4 sek.; tretji g. Ferkovič, (hrv. dr. „Slovjen“) v 29 3/4 sek.; četrti g. Ribnikar J. (klub srb. slov. bic. „Belgrad“) v 29 3/4 sek. Ti so prišli v odločilno vožnjo točka VI. IV. točka: Dirka gostov; 1200 m = 3 krogi. Prvi g. Ribnikar v 1 min. 58 1/4 sek.; drugi g. Ferkovič v 1 min. 59 sek.; tretji g. Reberski v 2 min. 1 sek. V. točka: Borba za prvenstvo „Zveze slov. kolesarjev“ 4800 m = 12 krogov. Prvi g. Gotthard v 8 min. 21 1/4 sek.; drugi g. Grassi v 8 min. 22 sek.; tretji g. Špeil v 8 min. 23 sek. VI. točka: Glavna (odločilna) vožnja. (Gl. točka III.). 1299 m. 3 krogi. Prvi g. Ferkovič v 1 min. 54 3/4 sek.; drugi g. Ribnikar v 1 min. 54 3/4 sek.; tretji g. Rebek v 2 min. VII. točka: Borba za prvenstvo kluba slovenskih bic. „Ljubljana“ 1200 m = 3 krogi. Prvi g. Špeil v 2 min. 19 3/4 sek.; drugi g. Grassi v 2 min. 20 1/4 sek.; tretji g. Škrabar v 2 min. 21 3/4 sek. VIII. Handicap. 2800 m = 7 krogov.

Prvi g. Ferkovič v 4 min. 18 3/4 sek.; drugi tandem Novak-Reberski v 8 min. 18 3/4 sek. tretji g. Gotthard v 8 min. 19 sek.; četrti g. Novak. Pri tej točki so štartali le štirje dirkači. Tandem in g. Ferkovič so dali 300 in 150 metrov naprej. Vozilo se je v obče boljše kot pri prejšnjih dirkah. Posebno priznanje pa zasluži za svojo požrtvovalnost g. Grassi, ki ne samo da je dirkal pri vseh točkah, je tudi vse druge, tu pa tam lenobo pasočje dirkače živahno naprej vlekel, to pa v svojo škodo, ker se je s tem jako izmučil. Posebno se je to opazilo pri V. točki. Ker se je pri ti točki prekoračil določeni maksimalni čas vožnje za 21 sekund, ni „Zveza“ pripoznala nagrad, marveč odredila, da se ta točka ob priliki ponovi. Najbrže se napravi dirka na 50 km in sicer mogoče že prihodnjo nedeljo na dirkališču proti malenkostni vstopnini. Zvečer se je vršil koncert v novootvorjenem ličnem in prikupljivem paviljonu v „Narodnem domu“. Ves prostor je bil napolnjen odličnega občinstva. Predsednik dr. Jenko je pozdravil navzoče občinstvo ter posamezna društva in se zahvalil uredništvom tukajšnjih listov za podporo; Gombač je, nazdravivši tujim dirkačem, povedal izid današnje dirke; dr. Kušar je napil slav. občinstvu in domovini; Dore Vernik pa zaslužnemu predsedniku dr. Jenkotu. V salonu je kmalu zavladovala živahna zabava, katero je pospešila včeraj izvanredno dobro in neumorno igrajoča godba tukajšnjega pešpolka. Ne samo, da je prav dobro igrala, sestavila je tudi prav lep spored, žela je toliko priznanja, da je nekatere komade morala po dva do trikrat ponoviti. Godba je sedaj sijajno pokazala, da more — samo če hoče — jako zadovoljiti vse občinstvo. Tudi pri dirki je godba prav marljivo delovala.

— I. slovenska umetniška razstava. Ker je došlo zopet nekaj novih kiparskih in slikarskih del, se je „seznam in imenik“ izdal v pomnoženi izdaji. Včerašnji poset je bil jako mnogobrojen. Tudi mnogo tujcev, med njimi precej Hrvatov, je že posetilo razstavo. Hrvatski listi „Život“, „Nada“, „Svetlo“ in „Agramer Tagblatt“ so poslali svoje poročevalce.

— Slovensko akademsko ferialno društvo „Sava“ ima v sredo, dne 26 t. m. svoj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora. 2. poročilo preglednikov. 3. Volitev odbora in preglednikov. 4. Slučajnosti. Začetek ob 6. uri popoldne. Lokal: „Narodni dom“. Ob 3 1/2 uri popoldne vabi odbor Savane, da pridejo (s čepico in trakom) k sestanku. Ob 8 1/2 uri zvečer pa priredi ljubljanskemu občinstvu „Sava“ zabavni večer z godbo, petjem in šaljivim brzojavom. Vstopnina 60 vin., rodbine 2 K. preplačila v korist Prešernovemu spomeniku s hvaležno sprejemajo. Odbor.

— „Politik“ je prinesla prevod R. Murnikove humoreske „Iz dnevnika nadebudnega Dvojčkoga“, ki je izšla v letošnjem „Ljubljanskem Zvonu“.

— Prošt Fleck. S Ptuja se nam piše: Pred par dnevi otvorila sta se v Ptuj nemška višja gimnazija in nemški „Studentenheim“. Razumljivo je, da se ptujski Slovenci teh slavnosti niso vdeležili. Prošt Fleck se vdeležbi ni mogel z lahka izogniti, ker je prišel tudi cesarski namestnik grof Clary radi te slavnosti v Ptuj. A mil. gosp. prošt bi lahko svojo vdeležbo skrčil v tako smer in obliko, da bi Slovencev ne žalil in izžival. Tega pa on ni storil, kakor da nima nobenega ozira na ptujake Slovence. Vdeležil se je celo banketa, pri katerem se je demonstrativno napivalo „Südmarchi“ in „nemškemu Schulvereinu“. Vsekako pričakujemo, da bode gospod prošt v bodoče pri enakih prilikah previdnejše postopal.

— Cesar v Gorici. Že zdaj kar mrgoli v Gorici redarstvenih organov v uniformi in v civilni obleki. Tujci imajo zdaj največje sitnosti, ker vsak se zdi policiji sumljiv, a kdor nima najzibornejših legitimacij, gre brez pardona v zapor. V Gorici bodo zaprti tudi most proti Stračicam, a orožništvo, zlasti proti meji, je znatno pomnoženo. Kadar bo cesar v Gorici, postavljen bo okrog mesta trojni kordon, a v mestu so vsi rezervisti poklicani, da bodo delali špalir. Tistim, ki imajo v Gorici okna na one ulice, koder se bo peljal cesar, je glavarstvo zabičilo, naj strogo pazijo, koga vzemo k oknu, ker pade nanje vsa odgo-

vornost. Tudi bo vsa železniška proga do Gorice zastražena tako, da se nihče ne bo mogel približati dvornemu vlaku.

— Kletarski tečaj. Podpisani namestnik tekom letošnje zime prirediti dva ali tri kletarske tečaje v državni vzorni kleti v Rudolfovem. Vsak tečaj, h kateremu bode pripušeno le 15 do 20 vinogradnikov, trajal bode dva ali tri dni. Pončevalo se bode v vseh strokah umnega kletarstva in sicer teoretično in praktično, v državni kleti, kjer bode tudi poskuševanje raznovrstnih vin iz novih državnih nasadov. Kdor se misli enega teh tečajev udeležiti, naznani naj to podpisaneu vsaj do 1. novembra in pove, kateri mesec bi se najraje tečaja udeležil. Prvi tečaj bode meseca decembra, drugi januarja, tretji februarja. Program in vabilo dobijo udeleženci do 10. tega meseca, v katerem se bode tečaj vršil. — B. Skalický, tehnični vodja državnih vinarskih zadev na Kranjskem.

— Samomor v deželni bolnici. Danes zjutraj si je v deželni bolnici prerezala žile na roki Marija Č. . . . žena sodnijskega knjigovodje v Ljubljani in je umrla. Poprej že jedenkrat je bila poskusila se na ta način usmrtiti, in so ji to preprečili in jo dali v deželno bolnico v opazovalno sobo in od tod, ko s ovideli, da je duševno zdrava, na medicinski oddelk. Danes zjutraj je šla na stranišče in si je tukaj z nožem (pipcem), kakoršnega dobijo bolniki za kruh rezati, prerezala žile na ravno istem mestu, kjer se je bila že popred vrezala, a so ji rano zašili. Vzrok samomoru ni znan.

— Povožil je v soboto neki topničar v Lattermannovem drevoredu 12letnega šolskega učenca Ivana Podržaja iz Spodnje Šiške. Podrži ga je s kolesom ualja, mu raztrgal obleko in ga na roki poškoval.

— Tatvina. V soboto zvečer je dosedaj neznan tat vlomil okno na kleti v Švicariji in je vzel raz stojala pri oknu 4 steklenice vina. Hlapec in dekla, ki sta slišala neki ropot pri kleti, sta šla gledat. Toda komaj je prišel hlapec blizu kleti, se je nekdo zaletel v njega, ga podrli na tla, potem pa je zbežal. Dve steklenici vina je odnesel, dve pa je pustil na oknu.

— Nezgoda na državnem kolodvoru. Delavec I. Verbič, ki je v soboto na državnem kolodvoru ponesrečil, je kmalu potem, ko je bil prepeljan v deželno bolnico, umrl.

— Pes vgriznil je včeraj ponoči na Karlovski cesti lekarniškega laboranta Feliksa Potnika. Pes je last Marije Ahlinove, posestnice na Karlovski cesti št. 17. Napadel je že več ljudi. Marija Ahlin ima sicer psa priklenjenega, a se ji večkrat sname in popada ljudi na cesti.

— V stražnika se je zaletel včeraj popoldne na Dunajski cesti kolesar F. G. iz Medvod. Vozil je tako naglo, da se ni mogel pravočasno ustaviti.

— Izgubljene stvari. Neka šolska učenka je izgubila zlato žensko uro. — Delavka R. K. je izgubila na poti od Starega trga po Mestnem trgu in po Špitalskih ulicah do Francišanske cerkve srebrno remontoar-uro na srebrni verižici. — Posestnica A. Z. je izgubila staro, srebrno uro, katere je imela na pokrovu vrezani črki M. Ž. — Na Bleiweisovi cesti se je izgubila ženska ura s kratko šport-verižico.

* O sanjah. Kdo več sanja, moški ali ženske? To vprašanje si je sestavil neki dunajski zdravnik. Njegovo preiskovanje je pokazalo, da sanja od 100 ljudi 13 moških in 33 ženskih; mnogokrat sanja od sto oseb 28 moških in 45 ženskih. Deset odstotkov ljudi niti ne ve, kaj so sanje, a 14% jih sanja zelo redkokečaj. V obče se sme reči, da so ženske v dvakrat večjem številu naklonjene sanjanju nego moški. Skoro vse naše sanje provzročujejo neposredno dogodki v vsakdanjem življenju.

* Poslednja „šala“. Iz Chicaga poročajo: Občeznani tukajšnji šaljivec Jakob Kobler je včeraj, 2. t. m. umrl z zadnjim dovtipom. Včeraj zvečer je zabil na obali Michiganskega jezera v zemljo kol, na katerega je pritrdil 30 črevljev dolgo žico, za katero se je privezal, šel v vodo in utonil. Na obrežju je ostavil svoj klobuk z listkom, s katerim je naznanil, da je na drugem koncu žice v vodi njegovo truplo. Ko so policaji našli njegov klobuk, mislili so, da je Kobler zopet napravil šalo, vendar, ko so izvlekli žico iz vode, so našli šaljivca že mrtvega.

* Načrt profesorja. Iz Washingtona poročajo: Profesor Pavel Boze v San Jose, Cal., predložil je vladi načrt, vsled katerega bi vsi brezposelni delavci dobili delo. Svetuje namreč vladi, naj se napravi krog Zjedinenih držav železnica, katere gradnja bi se pokrila z 250.000 delnicami po 250 dolarjev. Posamezni delničar pa ne bi smel kupiti več nego 10 delnic. Boze je mnenja, da bi se v šestih mesecih dobil v to svrhu potreben denar.

Književnost.

— A. Janežičeva: Slovenska slovnica. Za srednje šole priredil dr. Jakob Sket, c. kr. profesor. Osma, predelana izdaja. — Mehko vezana 2 kroni 60 vinarjev; trdo vezana 3 krona. — V Celovcu 1900. Tiskala in založila tiskarna družbe sv. Mohorja. — Tako je naslov 288 str. obsežnemu delu, ki je sad globokega strokovnega znanja. Ta slovenska slovnica, katere je preučila večina sedanje slovenske inteligence in po kateri se ravna malone vsi slovenski literatje, je sestavljena natančno, vzorno, pregledno in rabljivo tudi za samopouk. Ker je tisek jako lep ter je s porabo različnih črk jasnost in preglednost snovi še povečana, bode tudi ta nova izdaja te najboljšje slovenske slovnice dobrodošla. Delo dela čast veleučenioma svojima avtorjema, pa tudi tiskarni družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 24. septembra. Levičarski krogi so danes zopet silno razburjeni proti onemu istemu dr. Ebenhochu, katerega so še pred nekaj dnevi kovali v zvezde. Polemizujoč proti volilnemu oklicu nemških nacionalcev se je namreč izrekel Ebenhoch proti uveljavljenju nemškega državnega jezika, češ, nesposobno je to zahtevati, zlasti ker se dejanjsko obstoječemu nemškemu posredovalnemu jeziku nihče ne upira.

Dunaj 24. septembra. Perzijski šah je danes odpotoval z Dunaja. Peljal se je v Budimpešto.

Praga 24. septembra. V Preštichah pri Plznu je bil včeraj ljudski shod, na katerem je govoril dr. Gregu. Po shodu je bil banket, na katerem je urednik klerikalnega časnika „Kato-lické Listy“ napil Gregu kot ljubljencu naroda. Gregu je rekel, da se mu je v življenju že marsikaj primerilo, to pa še ne, da bi bil klerikalec pohvalil njega, ki je svoj čas v drž. zboru podrli predlog o uvedbi cerkvene šole. Rekel je, da svojih nazorov ni spremenil, in da strogo razločuje mej vero in in mej klerikalizmom, kateremu bo slej ko prej nasprotoval. Gregu je pritrjevalo več duhovnikov.

Praga 24. septembra. Zaupni možje v Karlinu so soglasno sklenili, ponuditi dr. Kaizlu zopet svoj državnozborni mandat.

Beligrad 24. septembra. Kralj je včeraj na god kraljice Drage pomilostil še vse one, ki so bili zapleteni v „atentat“ na Milana in obsojeni. Mej pomilostčenimi se nahajajo polkovnik Nikolić in odvetnika Živković in Pavličević. Ti so bili obsojeni na 20 let ječe.

Atene 24. septembra. Neki bivši častnik je na tukajšnjem kolodvoru poskusil usmrtiti princa Jurija, guvernerja Krete.

Madrid 24. septembra. Maršal Martinez Campos je včeraj v starosti 64 let umrl.

London 24. septembra. Parlament je razpuščen. Salisbury je izdal poseben oklic na volice. Chamberlain je včeraj govoril v Birminghamu. Rekel je, da je bil razpust parlamenta potreben, ker je neka manjšina branila Bure proti Angležem.

Izjava.

Podpisani tem potom izjavljamo, da nismo poslali II. katoliškemu shodu v Ljubljani brzojavnega pozdrava, katerega je pri-nesel „Slovenec“ v št. 210 s podpisom „Celjski akademiki“.

V Celju, 23. septembra 1900.
Stud. jur. Gvidon Serbec, Janko Serbec, Štefan Sagadin.

Pri Ervinu Burdych-u, lekarju v škoči
Leki se dobiva (321-65)

ustna voda
z novim antiseptikom
katero je sestavil zobozdravnik dr. Rade
Frlan, katera ohrani zobe smiraj zdrave in
bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane
2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Dež. gledališče v Ljubljani.
Štev. 3. Dr. pr. 1022.

V torek, dne 25. septembra 1900.

Drugokrat nastopijo novoangažovani člani opere:
altistinja gđ. **Wanda Radkiewicz**, tenorist
g. **Tit Olszewski** in basist g. **Otok. Lützsch.**

AIDA

Velika opera v štirih dejanjih, spisal Ghislanzoni,
poslovenila Janko Leban in Aleksij Nikolajev.
Glasbo zložil Giuseppe Verdi. Kapelnik g. Hilarij
Benisek. Režiser g. Josip Noll.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7-30. uri. — Konec po 10. uri.
Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pih. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bo v četrtek, dne 27. sep-
tembra t. l. Druga dramska noviteta: „Dolski
župnik“.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 21. septembra: Jera Sušnik, posestni-
kova vdova, 72 let, Dunajska cesta št. 19, osta-
relost.

Dne 23. septembra: Alojzij Jenko, delavčev
sin, 21/2 leta, Poljanska cesta št. 58, jetika.

V deželni bolnici:

Dne 19. septembra: Olga Juvancič, vlako-
vodjeva hči, 3 leta, davica.

Dne 20. septembra: Jakob Erjavc, dninar,
70 let, ostarelost.

Dne 21. septembra: Fran Tav, sodarski po-
močnik, 76 let, vnetje hrbtnjače.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 808-2 m. Brodski železniški vlak 738-0 mm.

Sept.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Temper- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
22.	9. zvečer	743-4	15-6	sl. svzhod	jasno	0 mm.
23.	7. zjutraj	743-8	11-5	sl. jvzh.	megla	0-2 mm.
„	2. popol.	742-4	21-2	sl. jug	jasno	0 mm.
24.	9. zvečer	742-2	14-4	sl. szahod	jasno	0 mm.
„	7. zjutraj	741-4	8-5	sl. jvzhod	megla	0 mm.
„	2. popol.	738-9	20-1	sl. svzhod	jasno	0 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje 17-4°
in 15-7°, normale: 13-9° in 13-8°.

Dunajska borza

dne 24. septembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	97-20
Skupni državni dolg v srebru	97-—
Avstrijska zlata rent	115-80
Avstrijska kronska rent 4%	97-55
Ogrska zlata rent 4%	114-45
Ogrska kronska rent 4%	90-80
Avstro-ogrski bančni delnice	1705-—
Kreditne delnice	650-—
London vista	242-—
Wemski drž. bankovci za 100 mark	118-30
80 mark	23-65
80 frankov	19-30
Italijanski bankovci	90-40
Č. kr. cekini	11-44

Odpor „Slovenske Matice“
naznanja žalostno vest, da je njegov več-
letni ud in društveni I. podpredsednik,
prečistiti gospod

dr. Francišek Lampe

stolni kanonik, konz. svetnik, ravnatelj
„Marijanišča“, urednik časopisa „Dom
in Svet“, itd.

umrl danes zjutraj v 42. letu svoje dobe.
Matični odbor prosi vse svoje dru-
štvenike, da bi se udeležili pogreba, ki
bode v torek dne 25. septembra t. l. ob
petih popoldne iz Marijanišča na pokop-
ališče pri sv. Krištofu.

V Ljubljani, 24. septembra 1900.

(1969) R. I. P.

Tušnim srcem naslanjamo vsem
sorodnikom, prijateljem in znancom ža-
lostno vest, da je Bog Vsegamogočni
našo preljubo soprogo, oziroma mater,
gospo

Marijo Čerček roj. Peče

c. kr. knjigovodje soprogo

danes dne 24. t. m. okoli 6. ure zjutraj
v starosti 39. let, nenadoma poklical k
sebi.

Pogreb drage ranjke se vrši v to-
rek, dne 25. t. m. ob 5. uri popoldne
iz deželne bolnice k sv. Krištofu.

Sv. maše za dušnice brale se bodo v
cerkvi sv. Petra.

V Ljubljani, 24. septembra 1900.

(1972) Žalujoci ostali.

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda
proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in
kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodaj-
nicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah.

HENRIK MATTONI, Dunaj,
c. in kr. avstr. dvorni in komorni založnik.

Pisarja

z lepo pisavo vsprejme takoj
dr. Fr. Stor. (1969-1)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

**Odhod iz Ljubljane jž. kol. Proga čez
Trbiž.** Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal
v Aussee, Ihl, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-
Gastein, Inmost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na
Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj
osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd,
Inmost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen,
Marijine var, Heb, Francove var, Karlove var, Prago,
Lipako; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m.
dopolodne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m.
popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec,
Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell
ob jezeru, Inmost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz;
čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen,
Marijine var, Heb, Francove var, Karlove var, Prago,
Lipako, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zve-
čer osonni vlak v Jesenice. Vrh tega ob nedeljah
in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-
Kropo. — **Proga v Novomestju in v Kočevju.**
Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5
m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod
v Ljubljano jž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob
5. uri 15 m. zjutraj osonni vlak s Dunaja via
Amstetten, iz Inmosta, Solnograda, Lince, Steyra,
Isla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Fran-
zensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osonni vlak iz
Jesenice. — Ob 11. uri 16 m. popoldne osonni vlak
s Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Ma-
rijinih varov, Plzja, Budejovic, Solnograda, Lince,
Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inmosta,
Zelta ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pon-
tabla. — Ob 4. uri 28 m. popoldne osonni vlak s
Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Fran-
zensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni
vlak s Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov,
Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzja, Bu-
dejovic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla.
Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 20
min. zvečer iz Podnart-Krope. — **Proga iz
Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki:
Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m.
popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Od-
hod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7.
uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 5.
uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Lju-
bljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 49 m.
zjutraj, ob 11. uri 6 m. popoldne, ob 6. uri 10 m.
in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob ne-
deljah in praznikih. (1905)

Krepak učenec

zmožen slovenskega in nemškega jezika,
z dobrimi spričevali, se takoj sprejme v
trgovino z mešanim blagom. (1968-1)

Franja Oseta na Vranskem.

Majhno stanovanje

nemeblovano potrebujem. Ena ali dve sobi.
Ponudbe na upravnistvo „Slov. Nar.“
pod šifro „November“. (1965-1)

Solicitatorja

sprejme takoj

notar na Dolenjskem.

Plača po dogovoru. — Ponudbe na
upravnistvo „Slov. Naroda“. (1951-3)

Diplomirana babica

se priporoča častitim gospem.

Frida Kren (1966)

Cojzova cesta št. 2, II. nadstr.

Novo! Novo!

V Lattermannovem drevoredu.

Kinematograf Oeser

model 1900.

V elegantnem paviljonu. Lastna električna
razsvetljevalna vpljava.

Podobe v naravni velikosti.

Originalni posnetki.

Nov

interesanten in komičen program.

Razen tega

interesantni in izredno komični prizori.

**Predstave vsak dan, in sicer ob ne-
deljah in praznikih ob 3., 4., 5., 6., 7.
in 8. uri zvečer, ob delavnikih ob 4.,
6. in 8. uri zvečer.**

Cene: I. prostor 30 kr., II. prostor 20 kr.

Otroci in vojaki iz moštva plačajo polovico.

Programi se dobé pri blagajni.

Velesposlovanjem

F. J. Oeser.

(1940-3)

Poštna hranilnica ček št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8-12 dopoldne in od 3-6 popoldne.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(1933-2)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Čestitam in se radujem z Vami na tako dobrem izdelku

piše odličan trgovec gospod J. Prelog iz Trsta „Prvi kranjski to-
varni testenin Znidaršič & Valenčič v Lir.
Bistriču.“ (880-22)

Original tega pisma z dne 22. januarja t. l. je vsakemu na ogled.

Prvikrat v Ljubljani v Lattermannovem drevoredu razstavljen: Lifka veliki historični mehanični muzej in panoptikum

v katerem so umetniška dela modelirske umetnosti in mehanike, izdelana
v zgodovinskih in mitoloških voščenih figurah v življenski velikosti, ele-
gantno in dragoceno opremljene, kakoršne se tukaj še niso kazale.

Vsak dan odprto od 9. ure dopoldne naprej. (1959-2)

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulan-
nejših pogojih. (1877-9)

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim
obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na giro-
konto s 4% obrestovanjem od dne vloge do
dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantneje.
Borzna naročila.